

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസിതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

അഗസ്ത്യേന പുലസ്ത്യസ്യ ഗുണതപസോർവർണനം തതോ വിശ്രവസ
ഉത്പത്തേഃ കഥനം ച

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
രാഘവസ്യ മഹാത്മനഃ |
കുന്ദയോനിർമഹാതേജാ
വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.2.1 ||

ശൃണു രാമ യഥാ വൃത്തം
തസ്യ തേജോബലം മഹത് |
ജഘാന ശത്രുൻ യേനാസൗ
ന ച വധ്യഃ സ ശത്രുഭിഃ || 7.2.2 ||

താവത് തേ രാവണസ്യേദം
കുലം ജന്മ ച രാഘവ |
വരപ്രദാനം ച തഥാ
തസ്മൈ ദത്തം ബ്രവീമി തേ || 7.2.3 ||

പുരാ കൃതയുഗേ രാമ
പ്രജാപതിസുതഃ പ്രഭുഃ |
പുലസ്ത്യോ നാമ ബ്രഹ്മർഷിഃ
സാക്ഷാദിവ പിതാമഹഃ || 7.2.4 ||

നാനുകീർത്യാ ഗുണാസ്സസ്യ
 ധർമതഃ ശീലതസ്തഥാ |
 പ്രജാപതേഃ പുത്ര ഇതി
 വക്തും ശക്യം ഹി നാമതഃ || 7.2.5 ||

പ്രജാപതിസുതത്യേന
 ദേവാനാം വൽലഭോ ഹി സഃ |
 ഇഷ്ടഃ സർവസ്യ ലോകസ്യ
 ഗുണൈഃ ശുഭൈർമഹാമതിഃ || 7.2.6 ||

സ തു ധർമപ്രസംഗേന
 മേരോഃ പാർശ്വേ മഹാഗിരേഃ |
 തുണബിന്ദ്വാശ്രമം ഗത്വാ -
 പ്യവസന്മുനിപുംഗവഃ || 7.2.7 ||

തപസ്തേപേ സ ധർമാത്മാ
 സ്വാധ്യായനിയതേന്ദ്രിയഃ |
 ഗത്വായ്ശ്രമപദം തസ്യ
 വിഘ്നം കുർവന്തി കന്ധകാഃ || 7.2.8 ||

ഋഷിപന്നഗകന്ധാശ്ച
 രാജർഷിതനയാശ്ച യാഃ |
 ക്രീഡന്ത്യേച്ഛരസശ്ചൈവ
 തം ദേശമുപപേദിരേ || 7.2.9 ||

സർവർതുഷ്ടുപദോഗ്യത്വാദ്
 രമ്യത്വാത് കാനനസ്യ ച |
 നിത്യശസ്താസ്തു തം ദേശം
 ഗത്വാ ക്രീഡന്തി കന്ധകാഃ || 7.2.10 ||

ദേശസ്യ രമണീയത്വാത്
 പുലസ്തോ യത്ര സ ദ്വിജഃ |
 ഗായന്തോ വാദയന്ത്യശ്ച
 ലാസയന്ത്യസ്തമൈവ ച || 7.2.11 ||

മുനേസ്തപസ്വിനസ്തസ്യ
 വിഘ്നം ചക്രൂരനിനിതാഃ |
 അഥ രുഷോ മഹാതേജാ
 വ്യാജഹാര മഹാമുനിഃ || 7.2.12 ||

യാ മേ ദർശനമാഗച്ഛേത്
 സാ ഗർഭം ധാരയിഷ്യതി |
 താസ്തു സർവാഃ പ്രതിശ്രുത്യ
 തസ്യ വാക്യം മഹാത്മനഃ || 7.2.13 ||

ബ്രഹ്മശാപഭയാദ് ഭീതാ -
 സ്തം ദേശം നോപചക്രമുഃ |
 തുണബിന്ദോസ്തു രാജർഷേ -
 സ്തനയാ ന ശൃണോതി തത് || 7.2.14 ||

ഗത്യാഹ്വശമപദം തത്ര
 വിചചാര സുനിർഭയാ |
 ന ചാപശ്യച്ച സാ തത്ര
 കാഞ്ചിദഭ്യാഗതാം സഖീം || 7.2.15 ||

തസ്മിൻ കാലേ മഹാതേജാഃ
 പ്രാജാപത്യോ മഹാനൃഷിഃ |
 സ്വാധ്വായമകരോത് തത്ര
 തപസാ ഭാവിതഃ സ്വയം || 7.2.16 ||

സാ തു വേദശ്രുതിം ശ്രുത്വാ
 ദൃഷ്ട്വാ വൈ തപസോ നിധിം |
 അഭവത് പാണ്ഡുദേഹാ സാ
 സുവൃഞ്ജിതശരീരജാ || 7.2.17 ||

ബഭൂവ ച സമുദ്ഗിഗ്വാ
 ദൃഷ്ട്വാ തദ്ദോഷമാത്മനഃ |
 ഇദം മേ കിംതിതി ഇതാത്വാ
 പിതൂർഗത്യാസ്ത്രിശമേ സ്ഥിതാ || 7.2.18 ||

താം തു ദൃഷ്ട്വാ തമാഭൂതാം
 തൃണബിന്ദുരമാബ്രവീത് |
 കിം ത്യമേതത്ത്വസദൃശം
 ധാരയസ്യാത്മനോ വപുഃ || 7.2.19 ||

സാ തു കൃത്യാഞ്ജലിം ദീനാ
 കന്ധോവാച തപോധനം |
 ന ജാനേ കാരണം താത
 യേന മേ രൂപമീദൃശം || 7.2.20 ||

കിം തു പൂർവം ഗതാസ്തേകാ
 മഹർഷേർഭാവിതാത്മനഃ |
 പുലസ്ത്യസ്യാശ്രമം ദിവ്യ -
 മൻവേഷും സ്വസഖീജനം || 7.2.21 ||

ന ച പശ്യാമൃഹം തത്ര
 കാഞ്ചിദഭ്യാഗതാം സഖിം |
 രൂപസ്യ തു വിപർയാസം
 ദൃഷ്ട്വാ ത്രാസാദിഹാഗതാ || 7.2.22 ||

തൃണബിന്ദുസ്തൂ രാജർഷി -
 സ്തപസാ ഭ്യോതിതപ്രഭഃ |
 ധ്യാനം വിവേശ തച്ചാപി
 അപശ്യദ്ദൃഷ്ടികർമജം || 7.2.23 ||

സ തു വിജ്ഞായ തം ശാപം
 മഹർഷേർഭാവിതാത്മനഃ |
 ഗൃഹീത്വാ തനയാം ഗത്വാ
 പുലസ്ത്യമിദമബ്രവീത് || 7.2.24 ||

ഭഗവംസ്തനയാം മേ ത്വം
 ഗുണൈഃ സൈരേവ ഭൂഷിതാം |
 ഭിക്ഷാം പ്രതിഗൃഹാണേമാം
 മഹർഷേ സ്വയമുദ്യതാം || 7.2.25 ||

തപശ്ചരണയുക്തസ്യ
 ശ്രാമ്യമാണേന്ദ്രിയസ്യ തേ |
 ശുശ്രൂഷണപരാ നിത്യം
 ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 7.2.26 ||

തം ബ്രുവാണം തു തദ് വാക്യം
 രാജർഷിം ധാർമികം തദാ |
 ജിഹ്വുക്ഷുരബ്രവീത് കന്ധാം
 ബാഘമിത്യേവ സ ദ്വിജഃ || 7.2.27 ||

ഭത്ത്വാ തു തനയാം രാജാ
 സ്വമാശ്രമപദം ഗതഃ |
 സാപി തത്രാവസത് കന്ധാ
 തോഷയന്തീ പതിം ഗുണൈഃ || 7.2.28 ||

തസ്യാസ്തു ശീലവൃത്താഭ്യാം
 തുതോഷ മൂനിപുംഗവഃ |
 പ്രീതഃ സ തു മഹാതേജാ
 വാക്യമേതദുവാച ഹ || 7.2.29 ||

പരിതുഷ്ടോഽസ്തി സുശ്രോണി
 ഗുണാനാം സമ്പദാ ഭൃശം |
 തസ്മാദ് ദേവി ദദാമ്യദ്യ
 പുത്രമാത്മസമം തവ || 7.2.30 ||

ഉദയോർവംശകർതാരം
 പൗലസ്ത്യ ഇതി വിശ്രുതം |
 യസ്മാത് തു വിശ്രുതോ വേദ -
 സ്ത്വയേഹാധ്യയതോ മമ || 7.2.31 ||

തസ്മാത് സ വിശ്രവാ നാമ
 ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ |
 ഏവമുക്താ തു സാ ദേവീ
 പ്രഹൃഷ്ടേനാന്തരാത്മനാ || 7.2.32 ||

അചിരേണൈവ കാലേനാ -
 സൂത വിശ്രവസം സുതം |
 ത്രിഷു ലോകേഷു വിഖ്യാതം
 യശോധർമസമൻവിതം || 7.2.33 ||

ശ്രുതിമാൻ സമദർശീ ച
 വ്രതാചാരതസ്തഥാ |
 പിതേവ തപസാ യുക്തോ
 ഹൃദവദ് വിശ്രവാ മൂനിഃ || 7.2.34 ||

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥